

UN ESTIU DE RATES A CATALUNYA

Les rates han estat la plaga més nombrosa d'aquest estiu a Catalunya. S'han fet molt visibles, sobretot a grans ciutats, per un increment d'aquests animals, però també perquè un canvi d'hàbits les ha fet més atrevides i visibles. L'Associació catalana d'empreses de Salut Ambiental (ADEPAP) fa balanç de les plagues d'aquest estiu, en què, a banda dels rosegadors, hi ha hagut xinxes de llit i, també, força plagues de paneroles. Pel que fa als mosquits, les plagues s'han concentrat en ciutats i comarques concretes, i allà on les pluges han estat intenses.

Les rates han protagonitzat les plagues d'aquest estiu a Catalunya. Durant els confinaments de la ciutadania per la pandèmia, aquests animals, que solien evitar la presència humana, van acostumar-se a campar al seu aire, han perdut la por al contacte amb les persones i, arran d'aquest canvi d'hàbits, ara s'han fet seus els carrers, especialment a les grans ciutats.

En els darrers anys a Catalunya ja s'havia detectat un increment sostingut d'incidències amb la **rata grisa** (*Rattus norvegicus*) i de presència de **rata negra** (*Rattus rattus*) als entorns urbans, on habitualment no se'n solien veure d'aquesta última espècie. L'increment de les restriccions d'ús d'alguns productes biocides (rodenticides-raticides, concretament), sumat a la gran capacitat d'adaptació d'aquests organismes i a les resistències que van apareixent a algunes matèries actives, fa que **cada vegada sigui més complex mantenir les poblacions sota els llindars de tolerància establerts**. Això, sumat al canvi d'hàbits abans esmentat, ha fet que hagi augmentat la població de rates, però també que la sensació és que n'hi ha encara moltes més de les que es veien fa uns anys.

Quim Sendra, president d'ADEPAP, ja va alertar a principis d'estiu, amb motiu del Dia Mundial del Control de Plagues (6 de juny) que **"les plagues de rates, que només haurien de poder tractar els professionals especialitzats, són molt nocives per a la salut ambiental, ja que es tracta d'una espècie que pot transmetre malalties zoonòtiques, és a dir que es transmeten d'animal a persona i viceversa"**. "Una bona salut ambiental, especialment en àmbits molt concrets com el sanitari o l'alimentari, passen per combinar la prevenció i el control de plagues amb desinfeccions professionals especialitzades", afirmava Sendra.

Els professionals del control de plagues reclamen, així mateix, que es reformulin les restriccions en l'ús de productes amb biocides. Quim Sendra explica que "el gran problema rau en què qualsevol particular pot comprar un raticida en un supermercat i fer-ne un mal ús, ja que pot afectar a altres espècies no diana, i això ha fet que la normativa europea sigui cada cop més restrictiva". "Però el que caldria restringir, en tot cas, és aquest ús no professional i, en canvi, deixar que els experts fem la nostra feina, ja que coneixem perfectament com atacar les plagues de manera completament segura per al medi i per a les espècies que no són objectiu", afirma Sendra.

El president d'ADEPAP afegeix que "com a societat, cal que fem una reflexió col·lectiva sobre com ens enfrontem a les plagues en general: si les eines per combatre-les són cada cop menors, ens haurem d'acostumar a conviure cada cop més amb aquests animals".

Paneroles, mosquits i xinxes de llit

Pel que fa a les **paneroles**, com cada any, l'arribada de la calor les ha fet més actives i visibles. Enguany no ha estat una excepció i en algunes zones se n'han vist moltes, especialment de

paneroles de clavegueram, a causa de les altes temperatures anormals que hi ha hagut aquest estiu. Es combaten principalment amb la neteja i el manteniment de tot el sistema de canonades i d'arquetes d'aquest clavegueram. "Ha arribat un punt que fem actuacions contra les plagues de paneroles durant tot l'any", afirma el president d'ADEPAP, que desaconsella l'ús d'insecticides domèstics, "ja que poden traslladar la plaga a altres llocs". Des d'ADEPAP s'insisteix que, per a combatre les plagues, sempre és millor comptar amb els professionals, ja que "alguns insecticides domèstics mal usats poden arribar a ser un problema per a la salut de les persones, no sempre són efectius i acaben tenint un cost econòmic elevat".

D'altra banda, aquest estiu ha estat extremadament sec i això ha fet que "enguany, en general, hi hagi hagut molts menys **mosquits** dels que preveiem", explica Sendra. Aquests insectes, especialment en el cas del mosquit tigre, "en tenen prou amb petits basals o l'aigua que queda al fons de les torretes per a proliferar". En èpoques de sequera, amb poca aigua en tenen prou per reproduir-se i acceleren el seu procés de reproducció. Per això, "en aquelles zones on ha plogut –ni que fos puntualment- o s'han donat determinades circumstàncies, si que hi ha hagut plagues de mosquits força molestes; és el cas d'algunes poblacions del Baix Llobregat o del Tarragonès, per posar només dos exemples", afirma el president d'ADEPAP. Per contra, "la important campanya de tractament duta a terme des de finals de primavera a les principals zones inundades, com per exemple els Aiguamolls de l'Empordà, ha mantingut el llinar de tolerància de plagues de mosquit en aquests espais". El mateix ha succeït amb la mosca negra a les Terres de l'Ebre.

Finalment, la tornada a la normalitat dels desplaçaments internacionals ha reactivat les plagues de **xinxes de llit**, "que han tornat a nivells pre-pandèmia", explica Sendra. El president d'ADEPAP recorda que "aquesta és una de les plagues més molestes i difícils d'eliminar, perquè les xinxes s'amaguen en matalassos, roba, sofàs, etc., i surten de nit a xuclar la sang de les persones". Per eliminar-les calen diverses actuacions i la recomanació que fan els experts és la prevenció: "rentar tota la roba utilitzada en els viatges a temperatura alta (60°C) i revisar i netejar bé estris i equipatge en un espai aïllat (com ara el bany), abans de desar-los".

Sobre ADEPAP_ ADEPAP és l'associació de professionals de la salut ambiental, amb el focus en la desinfecció i el control de plagues a Catalunya, i té com a objectius principals professionalitzar, formar i fer conèixer el sector a la societat en general, tenint sempre presents les regulacions i normatives, que han evolucionat de manera substancial.

ADEPAP és l'associació que agrupa el 80% de les empreses que es dediquen al control de plagues i desinfecció al territori català, i és la representant del sector amb l'Administració pública i la societat civil a Catalunya. Els seus inicis es remunten a l'any 1977, essent l'associació del seu àmbit més antiga de l'estat espanyol.

Barcelona, 14 de setembre de 2022

*Nota: Per a més informació, declaracions o entrevistes, podeu contactar amb **Míriam Riera** +34 695 179 803 miriam.riera@efectivacomunicacio.com*